

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение массовых коммуникаций

подписано электронно-цифровой подписью

Программа дисциплины

Стилистика и литературное редактирование БЗ.Б.7

Направление подготовки: 031300.62 - Журналистика

Профиль подготовки: Средства массовой информации (национальная журналистика)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Фаттахов И.Ф.

Рецензент(ы):

Зайни Р.Л. , Сабирова Л.Р.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Гарифуллин В. З.

Протокол заседания кафедры No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института социально-философских наук и массовых коммуникаций (отделение массовых коммуникаций):

Протокол заседания УМК No ____ от " ____ " _____ 201__ г

Регистрационный No 941862914

Казань

2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. Фаттахов И.Ф. Кафедра татарской журналистики Отделение массовых коммуникаций , Ilgam.Fattahov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целью освоения модуля "Стилистика" является сформирование у студентов системы представлений о стилистике как разделе языкознания, функциональных стилях современного татарского языка, лексико-морфологических, синтаксических, словообразовательных и изобразительно-выразительных особенностях официально-делового, научного, публицистического, разговорного стилей и стиля художественной литературы, а также о разновидностях функциональных стилей, способах выражения авторского начала и взаимопроникновении функциональных стилей.

Задачи модуля "Стилистика": определить место практической стилистики татарского языка в структуре гуманитарных дисциплин; охарактеризовать основные понятия стилистики (культура речи, лексическая стилистика, морфологическая стилистика, синтаксическая стилистика, стилистическая норма, синонимия и вариантность как основные проблемы практической стилистики); раскрыть стилистику информационных и публицистических жанров прессы, образную систему различных жанров, стилистику отдельного средства массовой информации в зависимости от его типа.

Сформировать у студентов целостное, системное представление о редактировании в двух взаимосвязанных аспектах редакционной деятельности: окончательная подготовка журналистом собственных материалов для СМИ (саморедактирование) и редактирование материалов других авторов т.е. обучить будущих работников газет, издательства, радио-телевидения методам анализа и редактирования рукописей, адресованных широкому кругу читателей.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б3.Б.7 Профессиональный" основной образовательной программы 031300.62 Журналистика и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 3 курсе, 6 семестр.

включена в раздел "Б1. ДВ4" и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на третьем курсе (6 семестр).

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-17 (общекультурные компетенции)	инструментальными: свободное владение нормами и средствами выразительности русского (и родного - национального) языка, письменной и устной речью в процессе личностной и профессиональной коммуникации, при подготовке журналистских публикаций (ОК-17);
ПК-29 (профессиональные компетенции)	знание методов редактирования текстов СМИ, основанных на использовании новых технологий (ПК-29);
ПК-30 (профессиональные компетенции)	знание фонетических, лексических, грамматических, семантических, стилистических норм современного русского языка в целом и особенностей их применения в практике современных СМИ (ПК-30);

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-42 (профессиональные компетенции)	редакторская деятельность: редактировать печатный текст, аудио-, видео- или интернет-материал, приводить его в соответствие с нормами, стандартами, форматами, стилями, технологическими требованиями, принятыми в СМИ разных типов (ПК-42);

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ; следовать им в профессиональной деятельности;
теорию и методику редакторской подготовки текста, иметь представление о комплексном характере этой профессиональной дисциплины и ее научной базе;

2. должен уметь:

фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ; следовать им в профессиональной деятельности;

редактировать печатный текст, аудио-, видео- или интернет-материал и др., приводить его в соответствие с нормами, стандартами, форматами, стилями, технологическими требованиями, принятыми в СМИ разных типов.

3. должен владеть:

навыками устной и письменной речи, её нормами и средствами выразительности.

осуществлять отбор, редактирование, компоновку, перепакетирование и ретрансляцию информации, получаемой из Интернета или поступающей от информационных агентств, других СМИ, органов управления, служб изучения общественного мнения, PR- и рекламных агентств, аудитории.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения модуля "Стилистика" студент должен:

Знать фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ;

Уметь следовать им в профессиональной деятельности;

Владеть навыками устной и письменной речи, её нормами и средствами выразительности.

В результате освоения модуля "Литературное редактирование" студент должен: знать теорию и методику редакторской подготовки текста, иметь представление о комплексном характере этой профессиональной дисциплины и ее научной базе; осуществлять отбор, редактирование, компоновку, перепакетирование и ретрансляцию информации, получаемой из Интернета или поступающей от информационных агентств, других СМИ, органов управления, служб изучения общественного мнения, PR- и рекламных агентств, аудитории.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения модуля "Стилистика" студент должен:

Знать фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ;

Уметь следовать им в профессиональной деятельности;

Владеть навыками устной и письменной речи, её нормами и средствами выразительности.

В результате освоения модуля "Литературное редактирование" студент должен: знать теорию и методику редакторской подготовки текста, иметь представление о комплексном характере этой профессиональной дисциплины и ее научной базе; осуществлять отбор, редактирование, компоновку, перепакетирование и ретрансляцию информации, получаемой из Интернета или поступающей от информационных агентств, других СМИ, органов управления, служб изучения общественного мнения, PR- и рекламных агентств, аудитории.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения модуля "Стилистика" студент должен:

Знать фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ;

Уметь следовать им в профессиональной деятельности;

Владеть навыками устной и письменной речи, её нормами и средствами выразительности.

В результате освоения модуля "Литературное редактирование" студент должен: знать теорию и методику редакторской подготовки текста, иметь представление о комплексном характере этой профессиональной дисциплины и ее научной базе;

осуществлять отбор, редактирование, компоновку, перепакетирование и ретрансляцию информации, получаемой из Интернета или поступающей от информационных агентств, других СМИ, органов управления, служб изучения общественного мнения, PR- и рекламных агентств, аудитории.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения модуля "Стилистика" студент должен:

Знать фонетические, лексические, грамматические, семантические, стилистические нормы современного татарского языка в целом и применительно к практике современных татароязычных СМИ;

Уметь следовать им в профессиональной деятельности;

Владеть навыками устной и письменной речи, её нормами и средствами выразительности.

В результате освоения модуля "Литературное редактирование" студент должен:

знать теорию и методику редакторской подготовки текста, иметь представление о комплексном характере этой профессиональной дисциплины и ее научной базе;

осуществлять отбор, редактирование, компоновку, перепакетирование и ретрансляцию информации, получаемой из Интернета или поступающей от информационных агентств, других СМИ, органов управления, служб изучения общественного мнения, PR- и рекламных агентств, аудитории.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 4 зачетных(ые) единиц(ы) 144 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины экзамен в 6 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	

	Тема 1. "Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предметы. 1. Төзәтүнең бурычлары,						
--	--	--	--	--	--	--	--

принципы. Редакторның һәм редактор һөнәренең асылы.

6

2

0

3

домашнее
задание

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
2.	Тема 2. Текст төрлөрөнө карап тәзәтү. Тәзәтү алымнары һәм төрләрә.	6		3	0	3	устный опрос
3.	Тема 3. Тәзәтүнең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.	6		2	0	3	контрольная работа
4.	Тема 4. Текстның композициясен тәзәтү. Баш исемнен сайлау.	6		2	0	3	контрольная работа
5.	Тема 5. 1. "Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе. Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге.	6		2	0	3	домашнее задание
6.	Тема 6. 2. Морфология чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Исем сүз төркеменең стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренең стиль мөмкинлеге. Тема. Фигыльнең стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнең, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнең стиль мөмкинлеге.	6		4	0	5	устный опрос

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
7.	Тема 7. 3. Сүз ясауның стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзләрнең стиль мөмкинлеге. Тема. Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.	6		3	0	5	научный доклад
8.	Тема 8. 4. Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жөмлө кисәкләрнең стилистик кулланылышы. Тема. Жөмлө составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйлә стиль үзенчәлекләре.	6		2	0	5	контрольная работа
9.	Тема 9. 5. Гади жөмләнең стилистик кулланылышы. 6. Кушма жөмләнең стилистик кулланылышы.	6		2	0	5	домашнее задание
10.	Тема 10. 7. Синтаксик фигураларның стиль мөмкинлеге. 8. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйлә стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләрнең стиль белән бәйләнеше.	6		2	0	5	реферат
.	Тема . Итоговая форма контроля	6		0	0	0	экзамен

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
	Итого			24	0	40	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. "Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предмети. Төзәтүнең бурычлары, принциплары. Редакторның һәм редактор һөнәренең асылы.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

"Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предмети. Төзәтүнең бурычлары, принциплары. Редакторның һәм редактор һөнәренең асылы.

лабораторная работа (3 часа(ов)):

"Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предмети. Төзәтүнең бурычлары, принциплары. Редакторның һәм редактор һөнәренең асылы.

Тема 2. Текст төрләренә карап төзәтү. Төзәтү алымнары һәм төрләре.

лекционное занятие (3 часа(ов)):

Текст төрләренә карап төзәтү. Төзәтү алымнары һәм төрләре.

лабораторная работа (3 часа(ов)):

Текст төрләренә карап төзәтү. Төзәтү алымнары һәм төрләре.

Тема 3. Төзәтүнең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Төзәтүнең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.

лабораторная работа (3 часа(ов)):

Төзәтүнең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.

Тема 4. Текстның композициясен төзәтү. Баш исемен сайлау.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Текстның композициясен төзәтү. Баш исемен сайлау.

лабораторная работа (3 часа(ов)):

Текстның композициясен төзәтү. Баш исемен сайлау.

Тема 5. 1. "Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе. Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге. 1. Ибраһимов С.М. Сандугач теле кирәк: синтаксик стилистика. Уку-укуту ярдәмлеге. ? К.: Мәгариф, 2008. ? 159 б. 2. Мөхиярова Р.Х. XX гасыр ахыры ? XXI гасыр башы татар әдәби теле лексикасы. ? К.: Татар. кит. нәшр., 2009. ? 183 б. 3. Юсупов Р.А. Мәгълүмат чаралары теле һәм сөйләм культурасы. ? К.: ТДГПУ нәшр., 2007. ? 192 б. 1. Хаков В.Х. Татар әдәби теле (стилистика). ? К.: Татар. кит. нәшр., 1999. ? 304 б. 2. Хаков В.Х. Тел ? тарих көзгесе: татар әдәби теленә үсеш тарихыннан. ? К.: Татар. кит. нәшр., 2003. ? 295 б. 5. Хәкимжан Ф.С. Татар әдәби теле (фонетика): югары уку йортлары студ. өчен. ? К.: ТДГИ нәшр., 2001. ? 108 б.

лабораторная работа (3 часа(ов)):

Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге.

Тема 6. 2. Морфология чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Исем сүз төркеменәң стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренәң стиль мөмкинлеге. Тема. Фигыльнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнәң, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнәң стиль мөмкинлеге.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Тема. Исем сүз төркеменәң стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренәң стиль мөмкинлеге. Тема. Фигыльнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнәң, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнәң стиль мөмкинлеге. 3. Харисова Ч.М. Хәзерге татар әдәби теле морфологиясенән лекцияләр / Ч.М.Харисова. ? К.: ТДГПУ нәшр., 2006. ? 148 б. 4. Хисамова Ф.М. Татар теле морфологиясе: югары уку йортлары өчен дәреслек. ? К.: Мәгариф, 2006. ? 334 б.

лабораторная работа (5 часа(ов)):

Тема. Исем сүз төркеменәң стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренәң стиль мөмкинлеге. Тема. Фигыльнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнәң, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнәң стиль мөмкинлеге.

Тема 7. 3. Сүз ясауның стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзләрнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.

лекционное занятие (3 часа(ов)):

Тема. Сүзләрнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге. 8. Сафиуллина Ф.С., Зәкиев М.З. Хәзерге татар әдәби теле: югары һәм урта уку йортлары өчен дәреслек. ? К.: Мәгариф, 2006. ? 406 б. 9. Курбатов Х.Р. Сүз сәнгате: татар теленәң лингвистик стилистикасы һәм поэтикасы. ? К.: Мәгариф, 2002. ? 199 б.

лабораторная работа (5 часа(ов)):

Тема. Сүзләрнәң стиль мөмкинлеге. Тема. Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.

Тема 8. 4. Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзтезмәләрнәң синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жөмлә кисәкләренәң стилистик кулланылышы. Тема. Жөмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйле стиль үзенчәлекләре.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема. Сүзтезмәләрнәң синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жөмлә кисәкләренәң стилистик кулланылышы. Тема. Жөмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйле стиль үзенчәлекләре.

лабораторная работа (5 часа(ов)):

Тема. Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жәмлә кисәкләрнең стилистик кулланылышы. Тема. Жәмлә составындагы мөстәкыйль тәзмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйле стиль үзенчәлекләре.

Тема 9. 5. Гади жәмләнең стилистик кулланылышы. 6. Кушма жәмләнең стилистик кулланылышы.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Гади жәмләнең, кушма жәмләнең стилистик кулланылышы. 11. Кушма жәмлә синтаксисы: теоретик мөгълүматлар, күнегүләр, контроль эшләр, тестлар. Методик кулланма / Төз. Г.Ә.Нәбиуллина. - К.: КДУ нәшр., 2006. - 89 б.

лабораторная работа (5 часа(ов)):

Гади жәмләнең, кушма жәмләнең стилистик кулланылышы.

Тема 10. 7. Синтаксик фигураларның стиль мөмкинлеге. 8. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйле стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләрнең стиль белән бәйләнеше.

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Синтаксик фигураларның стиль мөмкинлеге. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйле стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләрнең стиль белән бәйләнеше. 6. Хәкимжан Ф.С. Хәзерге татар теле (пунктуация). ? К.: Gumanitarya, 2003. ? 387 б.

лабораторная работа (5 часа(ов)):

Синтаксик фигураларның стиль мөмкинлеге. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйле стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләрнең стиль белән бәйләнеше.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. "Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предметы. Төзәтүнең бурычлары, принциплары. Редакторның һәм редактор һөнәренә асылы.	6		подготовка домашнего задания	2	домашнее задание
2.	Тема 2. Текст төрләренә карап төзәтү. Төзәтү алымнары һәм төрләре.	6		подготовка к устному опросу	1	устный опрос
3.	Тема 3. Төзәтүнең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.	6		подготовка к контрольной работе	5	контрольная работа
4.	Тема 4. Текстның композициясен төзәтү. Баш исемнен сайлау.	6		подготовка к контрольной работе	2	контрольная работа

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
5.	Тема 5. 1. "Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе. Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге.	6		подготовка домашнего задания	4	домашнее задание
6.	Тема 6. 2. Морфология чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Исем сүз төркеменең стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренең стиль мөмкинлеге. Тема. Фигыльнең стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнең, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнең стиль мөмкинлеге.	6		подготовка к устному опросу	4	устный опрос
7.	Тема 7. 3. Сүз ясауның стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзләрнең стиль мөмкинлеге. Тема. Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.	6		сбор материалов для доклада	5	научный доклад

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
8.	Тема 8. 4. Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жәмлә кисәкләрнең стилистик кулланылышы. Тема. Жәмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз төртибәнә бәйлә стиль үзенчәлекләре.	6		подготовка к контрольной работе	2	контрольная работа
9.	Тема 9. 5. Гади жәмләнең стилистик кулланылышы. 6. Кушма жәмләнең стилистик кулланылышы.	6		подготовка домашнего задания	3	домашнее задание
10.	Тема 10. 7. Синтаксис фигураларның стиль мөмкинлеге. 8. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйлә стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләрнең стиль белән бәйләнеше.	6		написание реферата	25	реферат
	Итого				53	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

предусмотрено использование в учебном процессе активных и интерактивных форм проведения занятий, контрольных работ, семинаров, самостоятельных работ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. "Татарча әдәби редакцияләү"нең өйрәнү предметы. Төзәтүнең бурычлары, принциплары. Редакторның һәм редактор һөнәрнең асылы.

домашнее задание , примерные вопросы:

Укып килергә.

Тема 2. Текст төрләренә карап төзәтү. Төзәтү алымнары һәм төрләре.

устный опрос , примерные вопросы:

Темаларны укып, телдән сөйләргә.

Тема 3. Төзөтүңең мантийкый (логик) нигезе. Текстта фактик материал белән эш итү.

контрольная работа , примерные вопросы:

Контроль эшкә өзөрләнәргә.

Тема 4. Текстның композициясен төзөтү. Баш исемен сайлау.

контрольная работа , примерные вопросы:

Эңчә контроль эшкә өзөрләнәргә.

Тема 5. 1. "Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе. Тема. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ММЧда куллану үзенчәлеге. Тема. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Тема. Авазларның стиль мөмкинлеге.

домашнее задание , примерные вопросы:

Укып киләргә.

Тема 6. 2. Морфология чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Исем сүз төркеменең стиль мөмкинлеге. Тема. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренең стиль мөмкинлеге.

Тема. Фигильнең стиль мөмкинлеге. Тема. Ымлык, кисәкчәнең, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнең стиль мөмкинлеге.

устный опрос , примерные вопросы:

Темаларны укып, телдән сөйләргә.

Тема 7. 3. Сүз ясауның стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзләрнең стиль мөмкинлеге. Тема.

Тропларны стиль максатында куллану. Тема. Синонимның стиль мөмкинлеге. Тема.

Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Тема. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.

научный доклад , примерные вопросы:

Фәнни доклад темалары: "Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе. Татар телендә функциональ стильләр, аларны ГМЧда куллану үзенчәлеге. Журналистик-публицистик стиль. Матур әдәбият стили. Фәнни стиль. Рәсми стиль. Эпистоляр стиль. Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте. Авазларның стиль мөмкинлеге. Морфология чараларының стиль мөмкинлеге. Исем сүз төркеменең стиль мөмкинлеге. Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренең стиль мөмкинлеге. Фигильнең стиль мөмкинлеге. Ымлык, кисәкчәнең, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнең стиль мөмкинлеге. Сүз ясауның стиль мөмкинлеге. Сүзләрнең стиль мөмкинлеге. Тропларны стиль максатында куллану. Синонимның стиль мөмкинлеге. Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге. Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.

Тема 8. 4. Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге. Тема. Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Тема. Жөмлә кисәкләренең стилистик кулланылышы. Тема. Жөмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Тема. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйлә стиль үзенчәлекләре.

контрольная работа , примерные вопросы:

Контроль сораулар: Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге. Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану. Жөмлә кисәкләренең стилистик кулланылышы. Жөмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану. Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйлә стиль үзенчәлекләре.

Тема 9. 5. Гади жөмләнең стилистик кулланылышы. 6. Кушма жөмләнең стилистик кулланылышы.

домашнее задание , примерные вопросы:

Теманы укып киләргә.

Тема 10. 7. Синтаксик фигураларның стиль мөмкинлеге. 8. Чит сөйләмнең стиль мөмкинлеге. Тема. Текстка бәйлә стиль чаралары. Тема. Тыныш билгеләренең стиль белән бәйләнеше.

реферат , примерные темы:

Реферат, курс эше темалары: Газетада ничө төрле стиль яши ала? (Бер санга стилистик анализ). Радиотапшыруның стиль мөмкинлекләре. Телетапшыруда тел чараларын, телдән башка чараларны катнаштырып куллану. Язучы эсәрендә публицистик стиль ничек чагыла? "Мәгариф" журналында фәнни стиль. "Ватаным Татарстан" газетасында рәсми стиль. Газетада эпистоляр стиль. Матбугатка матур әдәбият стилинең йогынтысы. "Чаян" журналында юмор-сатира стили. Газетаның оператив эшләнүе һәм стиль чаралары.

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к экзамену:

Экзамен билетлары:

"Стилистика" модуленең максат-бурычлары, өйрәнү тәртибе.

Татар телендә функциональ стильләр, аларны ГМЧда куллану үзенчәлеге.

Журналистик-публицистик стиль.

Матур әдәбият стили.

Фәнни стиль.

Рәсми стиль.

Эпистоляр стиль.

Язма һәм әйтмә стильләр мөнәсәбәте.

Авазларның стиль мөмкинлеге.

Морфология чараларының стиль мөмкинлеге.

Исем сүз төркеменең стиль мөмкинлеге.

Сыйфат, сан, алмашлык, рәвеш сүз төркемнәренең стиль мөмкинлеге.

Фигыльнең стиль мөмкинлеге.

Ымлык, кисәкчәнең, модаль һәм хәбәрлек сүзләрнең стиль мөмкинлеге.

Сүз ясауның стиль мөмкинлеге.

Сүзләрнең стиль мөмкинлеге.

Тропларны стиль максатында куллану.

Синонимның стиль мөмкинлеге.

Омоним, антоним, паронимның стиль мөмкинлеге.

Фразеологизмның стиль мөмкинлеге.

Синтаксис чараларының стиль мөмкинлеге.

Сүзтезмәләрнең синонимлыгы, аларны матбугатта куллану.

Жөмлә кисәкләренең стилистик кулланылышы.

Жөмлә составындагы мөстәкыйль тезмәләрне стилистик куллану.

Сөйләмдә сүз тәртибенә бәйлә стиль үзенчәлекләре.

Имтихан билетлары:

1. Әдәби редакцияләүнең өйрәнү предметын, максат-бурычларын искә төшерергә.
2. Әдәби төзәтүнең бурычларын, принципларын язарга.
3. Бер редакторның эшчәнлеген анализларга.
4. Текстны төрләрәң карап төзәтергә.
5. Әдәби төзәтүнең төзәтү алымнары һәм төрләре турында фикер алышу.
6. Журналист текстында фактик материал белән ничек эш итәләр?
7. Әдәби төзәтүнең мантийкый нигезен аңлатыгыз.
8. Язмаларыгызга баш исемен сайлагыз.

9. Журналистик текстның композициясен тезәтеп язарга.
10. Язмаларыгызга баш исемен сайлагыз.
11. Кулъязманың телен, еслүбен камилләштерегез.

7.1. Основная литература:

Язык современной публицистики [Электронный ресурс] : сб. статей / сост. Г. Я. Солганик. - 3-е изд. - М.: Флинта: Наука, 2008. - 232 с. - ISBN 978-5-89349-743-4 (Флинта), 978-5-02-032997-3 (Наука).// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=465558>

Кожина, М. Н. Стилистика русского языка [Электронный ресурс] : учебник / М. Н. Кожина, Л. Р. Дускаева, В. А. Салимовский. - 4-е изд., стереотип. - М. : Флинта : Наука, 2008. - 464 с. - ISBN 978-5-9765-0256-7 (Флинта), ISBN 978-5-02-034758-8 (Наука).// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=405896>

Сбитнева, А. А. Литературное редактирование: история, теория, практика [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. А. Сбитнева. - М. : Флинта : Наука, 2009. - 208 с. - ISBN 978-5-9765-0768-5 (Флинта), ISBN 978-5-02-034587-4 (Наука).// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=409737>

Язык современных СМИ: средства речевой агрессии: Учебное пособие / Н.Е. Петрова, Л.В. Рацбургская. - М.: Флинта: Наука, 2011. - 160 с. (e-book) ISBN 978-5-9765-0347-2 // <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=320777>

Крокер, Л. Введение в классическую и современную теорию тестов [Электронный ресурс] : учебник / Л. Крокер, Дж. Алгина; под общей ред. В. И. Звонникова и М. Б. Челышковой. - М.: Логос, 2010. - 668 с. - ISBN 978-5-98704-437-5.// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=468889>

Кайда, Л. Г. Стилистика текста: от теории композиции - к декодированию [Электронный ресурс] : учеб. пособие / Л. Г. Кайда. - 3-е изд., стереотип. - М.: ФЛИНТА : Наука, 2011. - 208 с. - ISBN 978-5-89349-665-9 (Флинта), ISBN 978-5-02-033037-5 (Наука).// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=465641>

7.2. Дополнительная литература:

Книга. Текст. Коммуникация. Словарь-справочник новейших терминов и понятий: Справочник / Ю.В. Щербинина. - М.: Форум: НИЦ ИНФРА-М, 2015. - 304 с.: 84x108 1/32. (обложка) ISBN 978-5-91134-959-2, 300 экз.// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=476257>

Пасечная, И. Н. Культура речи (аспекты порождения высказывания) [Электронный ресурс] : практикум / И. Н. Пасечная, С. В. Скоморохова, С. В. Юртаев; под ред. С. В. Юртаева. - 2-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2013. - 142 с. - ISBN 978-5-9765-1647-2.// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=466248>

Пасечная, И. Н. Культура речи (аспекты порождения высказывания) [Электронный ресурс]: учеб. пособие / И. Н. Пасечная, С. В. Скоморохова, С. В. Юртаев; под ред. С. В. Юртаева. - 2-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2013. - 159 с. - ISBN 978-5-9765-1646-5.// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=466250>

Гуськова, С. В. Культура речи журналиста. Практикум для студентов вузов [Электронный ресурс] : учебно-методическое пособие / С. В. Гуськова. - 2-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2013. - 97 с. - ISBN 978-5-9765-1679-3// <http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=458087>

7.3. Интернет-ресурсы:

Книжные стили татарского языка. ? Студопедия - studopedia.ru/3_103397_knizhnie-stili-tatarskogo/

Максимов В. И. Стилистика и литературное редактирование... - litred.in.ua?maksimov?i-stilistika-i-literaturno/

Стилистика и культура речи татарского языка Б3.В.7 - kpfu.ru/pdf/portal/ooop/31320.pdf

Стилистика и литературное редактирование - CoolReferat.com?Стилистика_и?редактирование

Стилистика и литературное редактирование - Ресурс... - filfucker.ru??i-literaturnoe-redaktirovanie

Стилистика и литературное редактирование ? Теоретические... - dispace.edu.nstu.ru?didesk/course/show/1354/1

Стилистика и литературное редактирование: Учебник ? Электронная... - eknigi.org??nauki?i-literaturnoe-redaktirovanie?

Татарская электронная библиотека: ЗАКИЕВ М. З. - kitap.net.ru?zakiev.php

Фонд татарского языка - tatar.com.ru?tatarizm.php

5.1. Функциональные стили современного татарского литературного языка... - belem.ru?tatar-tele/vuz-rus/51_____.html

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Стилистика и литературное редактирование" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС "БиблиоРоссика" представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Компьютерный класс, проектор, минимум - доска.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 031300.62 "Журналистика" и профилю подготовки Средства массовой информации (национальная журналистика) .

Автор(ы):

Фаттахов И.Ф. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Зайни Р.Л. _____

Сабирова Л.Р. _____

"__" _____ 201__ г.